

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

ประเพณีการบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ บ้านโนนเมือง ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

**Traditional the Worship to Feast for ChaopuSrisutthoof Noenmueang Village,
Baanmuang Sub - District, Baandung District, UdonThani Province**

ธวัชชัย ธาตุดี (Tawatthai Thatdee)* สมเกียรติ วัฒนาพวงสกุล (Somkiat Wattanaphongsakul)**

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์ (Preeya Hiranpradit)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประเพณีการบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ ที่บ้านโนนเมือง ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี และ (2) พิธีกรรมเกี่ยวกับประเพณีการบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้ใหญ่บ้าน ผู้รู้ ผู้อาวุโส พระภิกษุ ผู้นำในการประกอบพิธีกรรม ผู้ร่วมพิธีกรรม และชาวบ้านทั่วไปในหมู่บ้าน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) ประเพณีการบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ กำหนดจัดขึ้นในวัน ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ชาวบ้านเรียกประเพณีนี้ว่าประเพณีทำบุญเดือนหกเป็นการบวงสรวงเจ้าปู่ศรีสุทโธ ณ ศาลเจ้าปู่ศรีสุทโธซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณป่าคำชะโนด ชาวบ้านโนนเมืองจะมาทำบุญร่วมกันเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว งานประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเคารพนับถือศรัทธาต่อเจ้าปู่ศรีสุทโธ จรรโลงศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และสร้างความรักความสามัคคีในชุมชน ลำดับขั้นตอนการจัดงานอยู่ในระยะเวลา 1 วัน โดยเริ่มจากการถวายภัตตาหารเช้าและเพลแด่ภิกษุและสามเณร จากนั้นจึงมีพิธีบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ การรำบวงสรวงถวายเจ้าปู่ศรีสุทโธ การแก้บนและการจุดบั้งไฟถวายเจ้าปู่ศรีสุทโธ ประเพณีดังกล่าวเป็นประเพณีของชุมชนที่สืบทอดกันมานาน เกิดจากความศรัทธาต่อเจ้าปู่ศรีสุทโธ ซึ่งหมายถึงพญาสุทโธนาคราช (2) พิธีกรรมเกี่ยวกับประเพณีการบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ ที่ชาวบ้านโนนเมืองปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงทุกวันนี้ ได้แก่ พิธีการบวงสรวงเลี้ยงเจ้าปู่ศรีสุทโธ เป็นพิธีที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดสิริมงคลแก่ชาวบ้านและพิธีแก้บน จัดขึ้นหลังจากเสร็จพิธีการบวงสรวง โดยชาวบ้านอาจแก้บนด้วย การถวายเครื่องสักการะการบวงสรวง การฉายภาพยนตร์ หรือการแสดงหมอลำ

คำสำคัญ: เจ้าปู่ศรีสุทโธ, บ้านโนนเมือง, ประเพณีและพิธีกรรมท้องถิ่น

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

The purposes of this research were to study (1) Traditional The Worship to Feast for ChaopuSrisutthoof Noenmueang Village, Baanmuang Sub-District, Baandung District,UdonThaniProvinceAnd (2) The rites of Traditional The Worship to Feast for ChaopuSrisuttho.

Qualitative method, unstructured interviews and participant observation and unparticpant observation were used in this research. Information were collected from the chief, the knowledge, the dean, monks, the led of ceremonies, the ritual, and people generally in the village.

The results of this research showed that (1) Traditional The Worship to Feast for ChaopuSrisuttho was held on the fifteenth day of the waxing moon in the 6th month. This tradition that villagers called Traditional in the 6th month. To worship for at ChaopuSrisuttho at the shrine is located in the Khamchanot forest. Noenmueang Villagers will come together for the prosperity of the people themselves and their families. The purposes of this tradition are to show respect for the faith to ChaopuSrisuttho, sustain religion and local culture, and to have the love and unity in the community. Sequence of events within one day.Starting from place food to monks and novices in the morning and before lunch. Then there was ceremony The Worship to Feast for ChaopuSrisuttho, dancing show for ChaopuSrisuttho, making a votive offerings ceremony, and lighting the rocket Bang Fai presented to ChaopuSrisuttho. This tradition has been participated by the local community for a long time and it is originated by the faith in the ChaopuSrisuttho who is PayaSutthonakkarat. (2) The rites of Traditional The Worship to Feast for ChaopuSrisutthoof the Noenmueang villagers which have been continued to the present were The Worship to Feast for ChaopuSrisuttho. The ceremony was held for the prosperity of the people. and making a votive offerings ceremony to held after finished the ritural worship. The villagers may be making a votive offerings ceremony by dedicated to the worship service, ordination, the film, or the local dancing show.

Keywords: ChaopuSrisuttho, Noenmueang village, Tradition and local rite